Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

zo 14. apríla 2016 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Poľnohospodárstvo — Spoločná organizácia trhov — Nariadenie (ES) č. 565/2002 — Článok 3 ods. 3 — Colná kvóta — Cesnak argentínskeho pôvodu — Dovozné licencie — Neprevoditeľnosť práv vyplývajúcich z dovozných licencií — Obchádzanie — Zneužitie práva — Podmienky — Nariadenie (ES, Euratom) č. 2988/95 — Článok 4 ods. 3“

Vo veci C-131/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko) z 13. januára 2014 a doručený Súdnemu dvoru 21. marca 2014, ktorý súvisí s konaním:

Malvino Cervati,

Società Malvi Sas di Cervati Malvino, ktorej činnosť bola ukončená,

proti

Agenzia delle Dogane,

Agenzia delle Dogane – Ufficio delle Dogane di Livorno,

za účasti:

Roberto Cervati,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory M. Ilešič, sudcovia C. Toader, A. Rosas, A. Prechal a E. Jarašiūnas (spravodajca),

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: L. Carrasco Marco, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 18. novembra 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— M. Cervati, Società Malvi Sas di Cervati Malvino a R. Cervati, v zastúpení: C. Mazzoni, M. Moretto a G. Rondello, avvocati,

* Jazyk konania: taliančina.

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci A. Collabolletta, avvocato dello Stato,

— grécka vláda, v zastúpení: I. Chalkias, I. Dresiou a O. Tsirkinidou a D. Ntourntoureka, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: B.-R. Killmann a P. Rossi, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Komisie (ES) č. 1047/2001 z 30. mája 2001, ktoré zavádza systém dovozných licencií a osvedčení o pôvode a stanovuje metódu správy colných kvót pre cesnak dovážaný z tretích krajín [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 145, s. 35), ako aj nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, s. 1; Mim. vyd. 01/001, s. 340).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi M. Cervatim, komplementárom a oprávneným zástupcom spoločnosti Società Malvi Sas di Cervati Malvino, ktorá ukončila svoju činnosť (ďalej len „Malvi“), ako aj touto spoločnosťou na jednej strane a Agenzia delle Dogane (Colná správa) a Agenzia delle Dogane – Ufficio delle Dogane di Livorno (Colná správa – Colný úrad v Livorne, Taliansko) (ďalej len „Colná správa“) na druhej strane v súvislosti s opravným colným výmerom, ktorý bol doručený spoločnosti Malvi, pokiaľ ide o dovoz cesnaku argentínskeho pôvodu, na ktorý sa uplatňovala zvýhodnená colná sadzba.

Právny rámec

Nariadenie č. 2988/95

3 Článok 4 nariadenia č. 2988/95, ktorý sa nachádza v druhej hlave tohto nariadenia a je nazvaný „Správne opatrenia a sankcie“, stanovuje:

„1. Je všeobecným pravidlom, že pri akejkoľvek nezrovnalosti sa neprávom získaná výhoda odníme:

— povinnosťou zaplatiť alebo vrátiť dlžné alebo neprávom získané sumy,

…

3. Činy, o ktorých sa zistí, že boli úmyselne vykonané na získanie výhody v protiklade s cieľmi práva [Únie] platného v danom prípade tým, že sa umelo vytvorili podmienky potrebné na získanie výhody, majú za následok neposkytnutie výhody alebo jej zrušenie.

…“

Nariadenie (ES) č. 1291/2000

4 Článok 8 ods. 1 prvý pododsek nariadenia Komisie (ES) č. 1291/2000 z 9. júna 2000, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania systému dovozných a vývozných licencií a certifikátov s vopred stanovenou sadzbou náhrady pre poľnohospodárske výrobky (Ú. v. ES L 152, s. 1; Mim. vyd. 03/029, s. 145), stanovuje:

„Dovozná alebo vývozná licencia predstavuje povolenie a jej vydaním vzniká záväzok zabezpečiť dovoz, resp. vývoz na základe licencie a okrem prípadov zásahu vyššej moci, počas doby jej platnosti stanovené množstvo príslušných výrobkov alebo tovaru.“

5 Článok 9 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Záväzky vyplývajúce z licencií alebo certifikátov sú neprevoditeľné. Práva vyplývajúce z licencií alebo certifikátov môže prevádzať oprávnený držiteľ počas doby ich platnosti. …“

6 Článok 15 ods. 2 prvý pododsek uvedeného nariadenia spresňuje:

„Žiadna žiadosť o licenciu alebo certifikát nebude prijatá, kým nebude… v deň podania žiadosti zložená u príslušného orgánu primeraná záruka.“

7 Podľa článku 35 ods. 2 toho istého nariadenia:

„… v prípadoch, keď nebol splnený záväzok zabezpečiť dovoz alebo vývoz, prepadne časť záruky, ktorá sa rovná rozdielu medzi:

a) 95 % množstva uvedeného v licencii alebo certifikáte

a

b) skutočne dovezeným alebo vyvezeným množstvom.

…

Ak je však dovezené alebo vyvezené množstvo menšie než 5 % množstva uvedeného v licencii alebo certifikáte, prepadne celá suma záruky.

…“

Nariadenie č. 1047/2001

8 Článok 5 nariadenia č. 1047/2001, nazvaný „Vydávanie licencií“, vo svojom odseku 1 stanovuje, že „práva vyplývajúce z licencií typu A sú napriek článku 9 nariadenia [č. 1291/2000] neprevoditeľné“ [*neoficiálny preklad*].

9 Nariadenie č. 1047/2001 bolo s účinnosťou od 1. júna 2002 zrušené nariadením Komisie (ES) č. 565/2002 z 2. apríla 2002, ktorým sa ustanovuje metóda správy colných kvót a zavádza systém osvedčení o pôvode pre cesnak dovezený z tretích krajín (Ú. v. ES L 86, s. 11; Mim. vyd. 02/012, s. 224).

Nariadenie č. 565/2002

10 Odôvodnenia 1, 3 a 5 až 7 nariadenia č. 565/2002 stanovujú:

„(1) … Od 1. júna 2001 sa bežné clo pre dovozy cesnaku spadajúceho pod číselný znak KN 0703 20 00 skladá z hodnotového cla vo výške 9,6 % a špecifickej čiastky vo výške 1 200 e[u]r za tonu čistej hmotnosti. Dohodou uzavretou s Argentínou, schválenou rozhodnutím [Rady] 2001/404/ES [z 28. mája 2001 o závere dohody vo forme výmeny listov medzi Európskym spoločenstvom a Argentínskou republikou podľa článku XXVIII Všeobecnej dohody o clách a obchode (GATT) z 1994 z dôvodu úpravy koncesií s ohľadom na osvedčenia poskytnuté v zozname CXL pripojenom k GATT (Ú. v. ES L 142, s. 7; Mim. vyd. 11/037, s. 296)], sa však otvorila kvóta v objeme 38 370 ton oslobodených od špecifického cla, ďalej nazývaná iba ‚kvóta GATT'. Dohoda stanovuje, že táto kvóta sa má rozčleniť na 19 147 ton pre dovozy z Argentíny (poradové číslo 09.4104)…

…

(3) Metódu správy kvóty GATT stanovuje nariadenie [č. 1047/2001]… Skúsenosti však ukazujú, že túto správu možno skvalitniť a zjednodušiť. Mala by sa zrušiť najmä povinnosť získavať dovozné licencie pre dovozy vykonávané mimo kvóty GATT a podmienky prístupu dovozcov k tejto kvóte by sa mali prispôsobiť tak, aby kvalitnejšie zohľadňovali tradičné obchodné toky.

…

(5) Vzhľadom na existenciu špecifického cla pre nepreferenčné dovozy mimo kvóty GATT si správa kvóty vyžaduje zavedenie systému dovozných licencií. Podrobné pravidlá tohto systému musia buď dopĺňať, alebo sa odchyľovať od pravidiel stanovených nariadením [č. 1291/2000]…

(6) Sú potrebné opatrenia, ktoré udržia výskyt špekulatívnych žiadostí o dovozné licencie, ktoré nesúvisia so skutočnou obchodnou aktivitou na trhu s ovocím a zeleninou, na minime. Za týmto účelom by mali byť stanovené osobitné pravidlá upravujúce žiadosti o licencie a platnosť licencií.

(7) Vzhľadom na to, že dohoda uzavretá s Argentínou ustanovuje správu kvóty GATT na základe systému tradičných a nových dovozcov, by sa mala definovať koncepcia tradičných dovozcov a pridelená kvóta by sa mala rozdeliť medzi tieto dve kategórie dovozcov tak, aby sa umožnilo jej optimálne využitie."

11 Toto nariadenie obsahuje vo svojom článku 2 prvom odseku tieto definície:

„Na účely tohto nariadenia:

a) ‚dovozné obdobie' znamená obdobie jedného roka od 1. júna ktoréhokoľvek roka do nasledujúceho 31. mája;

…

c) ‚tradiční dovozcovia' znamenajú dovozcov, ktorí dovážali cesnak do spoločenstva počas aspoň dvoch z troch predchádzajúcich dovozných období, nezávisle na jeho pôvode a čase týchto dovozov;

d) ‚referenčné množstvo' znamená maximálne množstvo ročných dovozov cesnaku vykonaných ktorýmkoľvek tradičným dovozco[m] počas kalendárnych rokov 1998, 1999 a 2000. Ak príslušný dovozca počas aspoň dvoch z týchto troch rokov nedoviezol žiaden cesnak, za referenčné množstvo sa považuje maximálne množstvo ročných dovozov cesnaku počas troch dovozných období predchádzajúcich obdobiu, pre ktoré sa predkladá žiadosť o licenciu;

e) ‚noví dovozcovia' znamenajú dovozcov, ktorí nie sú tradičnými dovozcami.

…"

12 Článok 3 nariadenia č. 565/2002, nazvaný „Systém dovozných licencií", stanovuje:

„1. S výhradou ustanovení tohto nariadenia podliehajú všetky dovozy spadajúce pod [colné] kvóty [pre cesnak patriaci pod číselný znak KN 0703 20 00, otvorené rozhodnutím 2001/404,] predloženiu dovoznej licencie, ďalej len ‚licencia', vydanej v súlade s nariadením [č. 1291/2000].

…

3. Práva vyplývajúce z licencií sú napriek článku 9 nariadenia [č. 1291/2000] neprevoditeľné.

4. Čiastka záruky uvedenej v článku 15 [ods. 2] nariadenia [č. 1291/2000] sa stanovuje na 15 eur za tonu čistej hmotnosti."

13 Článok 5 tohto nariadenia, nazvaný „Žiadosti o licencie", stanovuje:

„1. Žiadosti o licencie môžu podávať iba dovozcovia.

…

V prípade, že noví dovozcovia získali licencie podľa tohto nariadenia alebo nariadenia [č. 1047/2001] počas predchádzajúceho dovozného obdobia, musia predložiť dôkaz preukazujúci, že aspoň 90 % množstva, ktoré im bolo pridelené, sa skutočne uvoľnilo do voľného obehu.

…

3. Žiadosti o licencie podané tradičnými dovozcami sa pre žiadne dovozné obdobie nesmú vzťahovať na množstvo prekračujúce referenčné množstvo daných dovozcov.

4. Žiadosti o licencie podané tradičnými dovozcami sa nesmú pre žiadne z troch miest pôvodu a žiaden z kvartálov uvedených v prílohe I vzťahovať na množstvo väčšie než 10 % množstva uvedeného pre daný kvartál a miesto pôvodu v prílohe I.

…"

14 Podľa článku 6 uvedeného nariadenia, nazvaného „Maximálne množstvo, pre ktoré sa vydávajú licencie":

„1. Pre každé z troch miest pôvodu a každý z kvartálov uvedených v prílohe I sa vydávajú licencie maximálne na množstvo, ktoré sa rovná súčtu týchto množstiev:

a) množstvo uvedené v prílohe I pre daný kvartál a miesto pôvodu;

b) množstvá, o ktoré nebolo pre dané miesto pôvodu počas predchádzajúceho kvartálu požiadané;

c) množstvá oznámené Komisii, ktoré neboli využité v rámci licencií vydaných pre dané miesto pôvodu v minulosti.

…

2. Pre každé z troch miest pôvodu a každý z kvartálov uvedených v prílohe I sa maximálne množstvo vypočítané podľa odseku 1 rozdeľuje takto:

a) 70 % pre tradičných dovozcov;

b) 30 % pre nových dovozcov.

Od prvého pondelka druhého mesiaca každého kvartálu sa však množstvá, ktoré sú k dispozícii, rozdeľujú medzi dovozcov bez rozlišovania týchto kategórií.“

15 Článok 13 druhý odsek nariadenia č. 565/2002 spresňuje, že toto nariadenie sa v podstate vzťahuje na licencie, o ktoré bolo požiadané počnúc 8. aprílom 2002, a na prípady uvoľnenia do voľného obehu uskutočnené počnúc 1. júnom 2002.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

16 Malvi bola spoločnosťou pôsobiacou v sektore dovozu a vývozu ovocia a zeleniny, pričom mala postavenie tradičného dovozcu v zmysle článku 2 prvého odseku písm. c) nariadenia č. 565/2002. Malvi prostredníctvom inej spoločnosti, ktorá sama využívala ďalšie subjekty, nakúpila cesnak argentínskeho pôvodu, ktorý bol dovezený vo februári a v marci 2003 v rámci colnej kvóty stanovenej týmto nariadením a na ktorý sa preto vzťahovala zvýhodnená colná sadzba (ďalej len „sporné dovozy“), hoci nebola držiteľom dovoznej licencie nevyhnutnej na tento účel, pričom jej vlastné licencie boli vyčerpané.

17 Colná správa – Colný úrad v Livorne, ktorá sa domnievala, že Malvi sa nezákonne vyhla plateniu cla, ako aj dane z pridanej hodnoty prostredníctvom podvodného mechanizmu, v rámci ktorého L’Olivo Maria Imp. Exp. (ďalej len „L’Olivo“), ktorá mala postavenie nového dovozcu v zmysle nariadenia č. 565/2002 a uskutočnila sporné dovozy, konala ako fiktívna spoločnosť, a považovala spoločnosť Malvi za solidárne zodpovednú spolu s týmto dovozcom, adresovala tejto spoločnosti opravný colný výmer.

18 Mechanizmus, ktorý táto Colná správa spochybnila a považuje za podvodný, možno opísať takto. L’Olivo, ktorá je držiteľom dovozných licencií nevyhnutných na uplatnenie zvýhodnenej colnej sadzby, najskôr kúpila zásielky cesnaku argentínskeho pôvodu v tranzite v colnom priestore od spoločnosti Bananaservice Srl (ďalej len „Bananaservice“), ktorú spravoval R. Tonini a ktorá nedisponovala takýmito licenciami. L’Olivo následne tieto zásielky cesnaku doviezla do Európskej únie, pričom využila zvýhodnenú colnú sadzbu, a neskôr tieto zásielky po tom, čo boli prepustené do voľného obehu, predala spoločnosti Tonini Roberto & C. Sas (ďalej len „Tonini“). Napokon Tonini predala uvedené zásielky spoločnosti Malvi.

19 Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) spresňuje jednak, že jedine L’Olivo disponovala dovoznými licenciami vystavenými na jej meno, a jednak, že zásielky cesnaku boli prevedené za primeranú odmenu, ktorá však bola nižšia než suma osobitného cla, ktoré sa malo zaplatiť za dovozy uskutočnené mimo kvóty GATT.

20 Malvi podala proti tomuto opravnému colnému výmeru žalobu na Commissione Tributaria provinciale di Livorno (Provinčná daňová komisia v Livorne), ktorá jej vyhovela rozsudkom z 15. novembra 2006.

21 Colná správa podala proti tomuto rozsudku odvolanie na Commissione tributaria regionale della Toscana (Regionálna daňová komisia v Toskánsku), ktorá uvedený rozsudok zmenila rozsudkom zo 7. septembra 2010. Tento súdny orgán dospel k záveru, že colného podvodu sa dopustí tradičný dovozca, ktorý hoci sám nedisponuje dovoznou licenciou v rámci kvóty GATT, namiesto toho, aby kúpil tovar priamo od vývozcu a doviezol ho mimo kvótu s tým, že zaplatí osobitné dlžné clo, kúpi už preclený tovar od iného subjektu, ktorý na základe pokynov tradičného dovozcu tento tovar nadobudol prostredníctvom podniku disponujúceho licenciami umožňujúcimi dovoz v rámci uvedenej kvóty s cieľom následného predaja, a to za primeranú odmenu za poskytnutú službu.

22 Pán Cervati ako komplementár spoločnosti Malvi podal proti tomuto rozsudku kasačný opravný prostriedok na Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd).

23 Pán Cervati na podporu svojho kasačného opravného prostriedku poukazuje najmä na porušenie nariadení č. 1047/2001 a 565/2002, pričom tvrdí, že nie je zakázané, aby sa tradičný dovozca, ktorý nedisponuje licenciou umožňujúcou dovoz v rámci kvóty GATT, obrátil na iného tradičného dovozcu, ktorý po tom, čo nadobudne tovar od dodávateľa z tretej krajiny, tento tovar prevedie ako cudzie zásoby na tretí subjekt, ktorý bez toho, aby previedol svoju licenciu dovezie tovar do Únie a následne ho za primeranú odmenu za poskytnutú službu predá druhému tradičnému dovozcovi, ktorý ho predá prvému tradičnému dovozcovi. Okrem toho M. Cervati tvrdí, že hlavným účelom kvóty GATT je zabezpečiť potrebu zásobovať trh Únie pri zachovaní jeho rovnováhy. Práve strata kvót, ktoré sa už pridelili niektorým dovozcom, a v dôsledku toho nevyčerpanie kvóty viedli k špekulatívnemu nárastu cien. Za takých okolností, o aké ide v prejednávanej veci, preto nemohlo dôjsť k porušeniu zákona.

24 Colná správa naopak tvrdí, že sa využila časť kvóty pridelená inému subjektu, v dôsledku čoho došlo k colnému podvodu s cieľom obísť systém ochrany vnútorného trhu. Domnieva sa, že podvod je v prejednávanom prípade zjavný, pričom dospela najmä k záveru, že Malvi si vopred objednala zásielky cesnaku argentínskeho pôvodu, ktoré následne doviezla spoločnosť L'Olivo, že Malvi vopred poskytla platby spoločnosti Tonini, ktorá má rovnakého správcu ako spoločnosť Bananaservice, a že L'Olivo dosiahla zisk 0,25 eura za kilogram. Colná správa ďalej uvádza, že M. Cervati nevysvetlil to, akú inú výhodu, než je daňová výhoda spočívajúca v zaplatení zvýhodnenej colnej sadzby, mu poskytuje takýto mechanizmus.

25 Vzhľadom na to, že spor, ktorý má Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) rozhodnúť, nenachádza riešenie v judikatúre Súdneho dvora, a konštatujúc, že vnútroštátna judikatúra poskytuje odlišné výklady uplatniteľnej právnej úpravy Únie, tento vnútroštátny súd rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Majú sa nariadenia č. 1047/2001 a 2988/95 vykladať v tom zmysle, že konanie prevádzkovateľa A pochádzajúceho z členského štátu [(Malvi)], ktorý nevlastní dovoznú licenciu alebo vyčerpal pridelenú kvótu, nadobudne určitý tovar od prevádzkovateľa B pochádzajúceho z členského štátu [(Tonini)], ktorý tento tovar predtým kúpil od dodávateľa z tretej krajiny [(Bananaservice)], pričom ho ako cudzie zásoby previedol na prevádzkovateľa C pochádzajúceho z členského štátu [(L'Olivo)], ktorý na základe splnenia stanovených požiadaviek získal licenciu v rámci danej kvóty a bez prevodu tejto licencie uviedol predmetný tovar do voľného obehu v Európskom spoločenstve s cieľom predať ho po preclení a za primeranú odmenu nižšiu než osobitná daň za dovoz nad rámec kvóty uvedenému prevádzkovateľovi B [(Tonini)], ktorý ho predal prevádzkovateľovi A [(Malvi)], je zakázané a predstavuje zneužitie práva a fiktívne konanie?“

O prejudiciálnej otázke

26 Na úvod treba pripomenúť, že v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zavedeného článkom 267 ZFEÚ, prináleží Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť prejednávaný spor. V tomto smere Súdnemu dvoru

prípadne prináleží právo preformulovať otázky, ktoré sú mu predložené. V tejto súvislosti môže Súdny dvor zo všetkých informácií, ktoré poskytol tento súd, a najmä z odôvodnenia rozhodnutia vnútroštátneho súdu, vybrať tie právne ustanovenia Únie, ktoré si so zreteľom na predmet sporu vyžadujú výklad (rozsudky Fuß, C-243/09, EU:C:2010:609, body 39 a 40, ako aj Cimmino a i., C-607/13, EU:C:2015:448, body 37 a 38 a citovaná judikatúra).

27 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu najskôr vyplýva, že sporné dovozy sa uskutočnili vo februári a v marci 2003. Nariadenie č. 1047/2001, ktoré uviedol vnútroštátny súd vo svojej prejudiciálnej otázke, však bolo s účinnosťou od 1. júna 2002 zrušené nariadením č. 565/2002. Článok 13 druhý odsek nariadenia č. 565/2002 spresňuje, že toto nariadenie sa v podstate vzťahuje na licencie, o ktoré bolo požiadané počnúc 8. aprílom 2002, a na prípady uvoľnenia do voľného obehu uskutočnené počnúc 1. júnom 2002. Na spor vo veci samej sa preto *ratione temporis* uplatní nariadenie č. 565/2002, a nie nariadenie č. 1047/2001.

28 Následne z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že spoločnosti, o ktorú ide v konaní vo veci samej, sa vytýka, že nakúpila zásoby cesnaku v rámci kvóty GATT, hoci už vyčerpala svoje vlastné licencie, ktoré zakladajú právo na dovoz v rámci tejto kvóty. Colné orgány preto tejto spoločnosti vytýkajú, že s cieľom získať tento tovar dovážaný za zvýhodnenú colnú sadzbu zneužívajúcim spôsobom využila časť kvóty vyhradenú pre iný subjekt, pričom prispela k obídeniu zákazu prevodu práv vyplývajúcich z licencií, ktorý je stanovený v článku 3 ods. 3 nariadenia č. 565/2002.

29 Napokon, hoci sa nariadenie č. 2988/95, ktoré tento súd tiež uviedol vo svojej prejudiciálnej otázke, týka všeobecne, ako naznačuje jeho názov, ochrany finančných záujmov Únie, práve jeho článok 4 ods. 3 je tým, ktorý sa konkrétne zaoberá otázkou zneužitia práva.

30 Za týchto podmienok treba usúdiť, že svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 3 ods. 3 nariadenia č. 565/2002 a článok 4 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 majú vykladať v tom zmysle, že bránia takému mechanizmu, o aký ide v konaní vo veci samej, prostredníctvom ktorého v nadväznosti na objednávku, ktorú jeden subjekt, tradičný dovozca v zmysle nariadenia č. 565/2002, ktorý vyčerpal svoje licencie umožňujúce dovážať za zvýhodnenú colnú sadzbu, zadal druhému subjektu, takisto tradičnému dovozcovi, ktorý nedisponuje takýmito licenciami,

— spoločnosť prepojená s týmto druhým subjektom najskôr predá tovar mimo Únie tretiemu subjektu, teda novému dovozcovi v zmysle uvedeného nariadenia, ktorý je držiteľom takýchto licencií,

— tretí subjekt následne prepustí tento tovar do voľného obehu v Únii, pričom využije zvýhodnenú colnú sadzbu, a potom tento tovar predá druhému subjektu a

— druhý subjekt napokon prevedie tento tovar na prvý subjekt,

z dôvodu, že takýto mechanizmus, keďže umožňuje prvému subjektu nadobudnúť dovezený tovar v rámci colnej kvóty, ktorú stanovuje nariadenie č. 565/2002, hoci nedisponuje licenciami nevyhnutnými na tento účel, predstavuje zneužitie práva zo strany tohto prvého subjektu.

31 V tejto súvislosti treba uviesť, že vo veci samej bol prevedený jedine tovar a navyše tento tovar bol dovezený do Únie prostredníctvom licencií, ktorých platnosť nebola spochybnená. Formálne teda nedošlo k nijakému porušeniu zákazu prevodu práv vyplývajúcich z licencií, ktorý je stanovený v článku 3 ods. 3 nariadenia č. 565/2002. Okrem toho je nesporné, že jednotlivé plnenia, t. j. kúpa, dovoz a následný predaj, o ktoré ide v konaní vo veci samej, boli v súlade s formálnymi podmienkami priznávania zvýhodnených colných sadzieb.

32 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa však právne subjekty nemôžu podvodne alebo zneužívajúcim spôsobom dovolávať právnych noriem Únie. Uplatňovanie právnej úpravy Únie totiž nemožno rozšíriť tak, aby sa vzťahovalo na zneužívajúce postupy hospodárskych subjektov,

t. j. plnenia, ktoré nie sú vykonávané v rámci bežných obchodných transakcií, ale iba s cieľom získať zneužívajúcim spôsobom výhody stanovené právom Únie (pozri najmä rozsudky Halifax a i., C-255/02, EU:C:2006:121, body 68 a 69 a citovanú judikatúru, ako aj SICES a i., C-155/13, EU:C:2014:145, body 29 a 30).

33 Rovnako podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora na konštatovanie zneužívajúceho postupu je na jednej strane potrebná existencia objektívneho prvku, ktorý sa prejavuje tým, že zo všetkých objektívnych okolností musí vyplývať, že cieľ sledovaný touto právnou úpravou nebol napriek formálnemu dodržaniu podmienok stanovených právnou úpravou Únie dosiahnutý (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky Emsland-Stärke, C-110/99, EU:C:2000:695, bod 52, ako aj SICES a i., C-155/13, EU:C:2014:145, bod 32).

34 Na druhej strane je na takéto konštatovanie potrebný tiež subjektívny prvok v tom zmysle, že zo všetkých objektívnych skutočností musí vyplývať, že hlavným cieľom dotknutých plnení je získanie neoprávnenej výhody tak, že sa umelo vytvoria podmienky nevyhnutné na jej získanie. Zákaz zneužívajúcich postupov totiž nie je relevantný, pokiaľ by dotknuté plnenia mohli mať iné odôvodnenie než len získanie určitej výhody (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky Emsland-Stärke, C-110/99, EU:C:2000:695, bod 53, ako aj SICES a i., C-155/13, EU:C:2014:145, bod 33). Existencia tohto subjektívneho prvku musí byť okrem iného preukázaná vo vzťahu k dotknutému subjektu (pozri v tomto zmysle rozsudok Emsland-Stärke, C-110/99, EU:C:2000:695, bod 55).

35 Hoci Súdny dvor, ktorý rozhoduje o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, môže prípadne poskytnúť spresnenia, ktorých cieľom je viesť vnútroštátny súd pri jeho výklade, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby overil, či v spore, o ktorom rozhoduje, nastali okolnosti zakladajúce zneužívajúci postup. V tomto kontexte je na overenie existencie zneužívajúceho postupu potrebné, aby vnútroštátny súd zohľadnil všetky skutočnosti a okolnosti prejednávanej veci, vrátane obchodných plnení, ktoré sa uskutočnili pred, ako aj po dotknutom dovoze (rozsudky SICES a i., C-155/13, EU:C:2014:145, bod 34 a citovaná judikatúra, ako aj Cimmino a i., C-607/13, EU:C:2015:448, bod 60).

36 V tejto súvislosti, pokiaľ ide v prvom rade o ciele nariadenia č. 565/2002, z jeho odôvodnení 6 a 7 vyplýva, že sa vzťahuje na správu stanovenej colnej kvóty na základe prerozdelenia pridelených množstiev medzi tradičných dovozcov a nových dovozcov pri umožnení optimálneho používania tejto kvóty a obmedzení špekulatívnych žiadostí o dovozné licencie, ktoré sa netýkajú skutočnej obchodnej činnosti na trhu s ovocím a zeleninou.

37 Nariadenie č. 565/2002 však na rozdiel od nariadení, o ktoré išlo vo veciach, v ktorých boli vyhlásené rozsudky SICES a i. (C-155/13, EU:C:2014:145), ako aj Cimmino a i. (C-607/13, EU:C:2015:448), a ktoré vyhradili určité množstvo kvót spravovaných týmito nariadeniami pre nové subjekty, bezpodmienečne nevyhradzuje množstvo kvót GATT pre nových dovozcov.

38 Na jednej strane je totiž nesporné, že článok 5 ods. 3 nariadenia č. 565/2002 stanovuje, že žiadosti o licencie podané tradičným dovozcom sa pre žiadne dovozné obdobie nesmú vzťahovať na množstvo prekračujúce referenčné množstvo tohto dovozcu, čo prispieva k obmedzeniu rozširovania dovoznej činnosti tradičných dovozcov. Na druhej strane článok 5 ods. 1 tretí pododsek tohto nariadenia ukladá novému dovozcovi, ktorý získal licencie na základe uvedeného nariadenia a chce podať novú žiadosť o licencie, povinnosť predložiť dôkaz, že aspoň 90 % množstva, ktoré mu bolo pridelené, skutočne na vlastný účet uvoľnil do voľného obehu, a to v súlade s cieľom obmedzenia špekulatívnych žiadostí o licencie, ktoré sa netýkajú skutočnej obchodnej činnosti na trhu s ovocím a zeleninou, uvedeným v odôvodnení 6 toho istého nariadenia.

39 Hoci článok 6 ods. 2 prvý pododsek nariadenia č. 565/2002 spresňuje, že pre každé miesto pôvodu a pre každý daný kvartál sa maximálne množstvo tovaru, pre ktoré boli vydané licencie, pridelí v rozsahu 70 % tradičným dovozcom a 30 % novým dovozcom, druhý pododsek tohto ustanovenia však výslovne stanovuje, že „od prvého pondelka druhého mesiaca každého kvartálu“ sa „množstvá, ktoré sú k dispozícii, rozdeľujú medzi dovozcov bez rozlišovania týchto kategórií“.

40 Za týchto podmienok treba konštatovať, že sa nezdá, že by taký mechanizmus, o aký ide v konaní vo veci samej, ohrozoval ciele sledované nariadením č. 565/2002.

41 Po prvé prvý kupujúci tovaru v Únii, ktorý je tiež tradičným dovozcom, tým, že kúpi tento tovar od nového dovozcu disponujúceho licenciami, nenadobudne nárok, aby sa jeho referenčné množstvo, ako je definované v článku 2 prvom odseku písm. d) nariadenia č. 565/2002, vypočítalo zo základu zahrňujúceho množstvá tovaru, ktorý kúpil od posledného uvedeného dovozcu, keďže ani druhý kupujúci v Únii, ktorý je tiež tradičným dovozcom, nenadobudne nárok, aby sa jeho referenčné množstvo vypočítalo zo základu zahrňujúceho množstvá tovaru, ktorý kúpil od prvého kupujúceho v Únii.

42 Po druhé takýto mechanizmus nepochybne umožňuje, aby prvý a druhý kupujúci v Únii, ktorí sú tiež tradičnými dovozcami, nadobudli zásoby cesnaku, ktoré boli dovezené za zvýhodnenú colnú sadzbu, hoci už nedisponujú licenciami potrebnými na tento účel, a posilnili tak svoje postavenie na trhu s distribúciou cesnaku nad rámec časti colnej kvóty, ktorá im bola pridelená. Ako však už bolo konštatované v bode 37 tohto rozsudku, nariadenie č. 565/2002 bezpodmienečne nevyhradzuje časť kvóty pre nových dovozcov. Jeho cieľom nie je ani regulovať trh s distribúciou cesnaku v Únii, ani zmraziť postavenie jednotlivých účastníkov na tomto trhu, hoci majú tiež postavenie tradičných dovozcov v zmysle tohto nariadenia, tým, že im zakáže nakupovať tento tovar od iného subjektu výlučne z dôvodu, že tento tovar bol predtým dovezený za zvýhodnenú sadzbu.

43 Aby však takýto mechanizmus predaja a ďalšieho predaja tovaru medzi subjektmi neviedol ani k neoprávnenému vplyvu subjektu na trhu a najmä k obchádzaniu článku 5 ods. 3 nariadenia č. 565/2002 tradičnými dovozcami, ani k ohrozeniu cieľa, podľa ktorého musia žiadosti o licencie súvisieť so skutočnou obchodnou činnosťou, je nevyhnutné, aby sa každá etapa tohto mechanizmus uskutočňovala za cenu zodpovedajúcu trhovej cene a aby dovoz za zvýhodnenú sadzbu uskutočňovali prostredníctvom zákonne získaných licencií ich držitelia. Vnútroštátnemu súdu najmä prináleží overiť, či každý zúčastnený subjekt získa primeranú odmenu za dovoz, predaj alebo ďalší predaj dotknutého tovaru, ktorá mu umožní zachovať si postavenie, ktoré mu bolo pridelené v rámci správy kvóty.

44 V prejednávanej veci, keďže vnútroštátny súd uvádza, že predmetný tovar bol postúpený „za primeranú odmenu“ a keďže nie je spochybnené, že sporné dovozy uskutočnila práve L'Olivo prostredníctvom licencií, ktoré získala zákonným spôsobom, sa zdá, že táto podmienka bola splnená, čoho overenie však prináleží vnútroštátnemu súdu.

45 Po tretie, keďže je nepochybné, že nový dovozca, o ktorého ide v konaní vo veci samej, prepustil predmetný tovar do voľného obehu na svoj vlastný účet, taký mechanizmus, o aký ide v konaní vo veci samej, neohrozuje cieľ spočívajúci v obmedzení špekulatívnych žiadostí o licencie ani cieľ spočívajúci v skutočnom vstupe nových subjektov na trh s dovozom cesnaku.

46 V druhom rade, pokiaľ ide o subjektívny prvok uvedený v bode 34 tohto rozsudku, treba najskôr uviesť, že jeho vyhľadanie je vo veci samej relevantné iba v prípade, ak vnútroštátny súd konštatuje, že mechanizmus, o ktorý ide v konaní vo veci samej, ohrozuje ciele sledované nariadením č. 565/2002, pričom na konštatovanie existencie zneužívajúceho postupu je potrebná kumulatívna existencia tak objektívneho, ako aj subjektívneho prvku (pozri v tomto zmysle rozsudok SICES a i., C-155/13, EU:C:2014:145, body 31 až 33).

47 Čo sa týka podmienok, ktoré by umožnili preukázať existenciu takého subjektívneho prvku, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že na to, aby taký mechanizmus, o aký ide v konaní vo veci samej, mohol byť považovaný za mechanizmus, ktorého výlučným cieľom je poskytnúť kupujúcemu v Únii neoprávnenú výhodu, je nevyhnutné, aby cieľom dovozu bolo poskytnúť takúto výhodu tomuto kupujúcemu a aby plnenia boli pre dovozcu, ako aj pre ďalšie subjekty zúčastnené na uvedenom mechanizme hospodársky a obchodne neodôvodnené, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu (pozri analogicky rozsudky SICES a i., C-155/13, EU:C:2014:145, bod 37, ako aj Cimmino a i., C-607/13, EU:C:2015:448, bod 65).

48 Konštatovanie vnútroštátneho súdu, že takýto mechanizmus nie je hospodársky a obchodne neodôvodnený, by sa napríklad mohlo zakladať na skutočnosti, že predajná cena tovaru bola stanovená na takej úrovni, aby umožnila dovozcovi a ďalším subjektom zúčastneným na uvedenom mechanizme dosiahnuť zisk, ktorý sa v dotknutom sektore považuje za bežný alebo obvyklý v prípade dotknutého druhu tovaru alebo plnení (pozri v tomto zmysle rozsudok SICES a i., C-155/13, EU:C:2014:145, bod 37). V tejto súvislosti vnútroštátny súd uvádza, že predmetný tovar bol postúpený „za primeranú odmenu“. V tomto kontexte samotná skutočnosť, že by táto odmena bola nižšia než suma konkrétneho cla, ktoré má byť zaplatené za dovoz mimo kvóty, nemá nijaký význam, pokiaľ možno túto odmenu považovať za odmenu, ktorá je v danom sektore bežná alebo obvyklá pre dotknutý druh tovaru alebo plnenia, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

49 Na účely takéhoto konštatovania by vnútroštátny súd mohol tiež zohľadniť skutočnosť, že z odôvodnenia 5 a článku 3 ods. 1 a 4 nariadenia č. 565/2002 v spojení s článkom 8 ods. 1 a článkom 35 ods. 2 nariadenia č. 1291/2000 vyplýva, že dovozcovia vrátane nového dovozcu majú v rámci takého plnenia, o aké ide v konaní vo veci samej, povinnosť použiť pod hrozbou sankcie licencie, ktoré im boli vydané, a že teda majú skutočný záujem na uskutočnení dovozov (pozri analogicky rozsudok SICES a i., C-155/13, EU:C:2014:145, bod 37).

50 V tomto kontexte, aj keby zavedenie takého mechanizmu, o aký ide v konaní vo veci samej, bolo odôvodnené vôľou prvého alebo druhého kupujúceho v Únii využiť zvýhodnenú colnú sadzbu a nakúpiť tak tovar za nižšiu cenu, než je cena tovaru, ktorý bol dovezený mimo kvóty, a aj keby si dotknutí dovozca a ďalšie subjekty toho boli vedomí, nemožno ich *a priori* považovať za hospodársky a obchodne neodôvodnené, pokiaľ ide o tohto dovozcu a ďalšie subjekty (pozri v tomto zmysle rozsudky SICES a i., C-155/13, EU:C:2014:145, bod 38, ako aj Cimmino a i., C-607/13, EU:C:2015:448, bod 65).

51 Nemožno však ani vylúčiť, že za určitých podmienok bol taký mechanizmus, o aký ide v konaní vo veci samej, zavedený predovšetkým s cieľom umelo vytvoriť podmienky nevyhnutné na získanie zvýhodnenej colnej sadzby. Medzi skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné preukázať umelú povahu takéhoto mechanizmu, patria najmä okolnosť, že dovozca, ktorý je držiteľom licencií, nebol vystavený nijakému obchodnému riziku, alebo tiež okolnosť, že ziskové rozpätie dovozcu bolo nepatrné alebo že predajné ceny cesnaku uplatňované dovozcom vo vzťahu k prvému kupujúcemu v Únii a následne týmto prvým kupujúcim vo vzťahu k druhému kupujúcemu v Únii boli nižšie než trhové ceny (pozri v tomto zmysle rozsudky SICES a i., C-155/13, EU:C:2014:145, bod 39, ako aj Cimmino a i., C-607/13, EU:C:2015:448, bod 67).

52 Navyše v rozsahu, v akom sa prejudiciálna otázka týka článku 4 ods. 3 nariadenia č. 2988/95, stačí pripomenúť, že toto ustanovenie v podstate stanovuje tie isté kritériá vyplývajúce z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, ako sú tie, ktoré boli pripomenuté v bode 32 až 34 tohto rozsudku, pričom treba spresniť, že postupy spĺňajúce tieto kritériá, t. j. tie, o ktorých sa zistí, že ich cieľom je získať výhodu v rozpore s cieľmi uplatniteľného práva Únie tým, že sa umelo vytvoria podmienky potrebné na získanie takejto výhody, majú podľa prípadu za následok buď neposkytnutie výhody, alebo jej zrušenie.

53 Vzhľadom na uvedené úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 3 ods. 3 nariadenia č. 565/2002 a článok 4 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 sa majú vykladať v tom zmysle, že v zásade nebránia takému mechanizmu, o aký ide v konaní vo veci samej, prostredníctvom ktorého v nadväznosti na objednávku, ktorú jeden subjekt, tradičný dovozca v zmysle nariadenia č. 565/2002, ktorý vyčerpal svoje licencie umožňujúce dovážať za zvýhodnenú colnú sadzbu, zadal druhému subjektu, takisto tradičnému dovozcovi, ktorý nedisponuje takýmito licenciami,

— spoločnosť prepojená s týmto druhým subjektom najskôr predá tovar mimo Únie tretiemu subjektu, teda novému dovozcovi v zmysle uvedeného nariadenia, ktorý je držiteľom takýchto licencií,

— tretí subjekt následne prepustí tento tovar do voľného obehu v Únii, pričom využije zvýhodnenú colnú sadzbu, a potom tento tovar predá druhému subjektu a

— druhý subjekt napokon prevedie tento tovar na prvý subjekt, ktorý tak získa dovezený tovar v rámci colnej kvóty, ktorú stanovuje nariadenie č. 565/2002, hoci nedisponuje licenciami nevyhnutnými na tento účel.

O trovách

54 Vzhľadom na to, že konanie má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 3 ods. 3 nariadenia Komisie (ES) č. 565/2002 z 2. apríla 2002, ktorým sa ustanovuje metóda správy colných kvót a zavádza systém osvedčení o pôvode pre cesnak dovezený z tretích krajín, a článok 4 ods. 3 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev sa majú vykladať v tom zmysle, že v zásade nebránia takému mechanizmu, o aký ide v konaní vo veci samej, prostredníctvom ktorého v nadväznosti na objednávku, ktorú jeden subjekt, tradičný dovozca v zmysle nariadenia č. 565/2002, ktorý vyčerpal svoje licencie umožňujúce dovážať za zvýhodnenú colnú sadzbu, zadal druhému subjektu, takisto tradičnému dovozcovi, ktorý nedisponuje takýmito licenciami,

— **spoločnosť prepojená s týmto druhým subjektom najskôr predá tovar mimo Európskej únie tretiemu subjektu, teda novému dovozcovi v zmysle uvedeného nariadenia, ktorý je držiteľom takýchto licencií,**

— **tretí subjekt následne prepustí tento tovar do voľného obehu v Európskej únii, pričom využije zvýhodnenú colnú sadzbu, a potom tento tovar predá druhému subjektu a**

— **druhý subjekt napokon prevedie tento tovar na prvý subjekt, ktorý tak získa dovezený tovar v rámci colnej kvóty, ktorú stanovuje nariadenie č. 565/2002, hoci nedisponuje licenciami nevyhnutnými na tento účel.**

Podpisy